

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Долина І.В., Боровська В.А.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Всі шляхи з підвищення продуктивності праці на підприємстві в сучасних умовах розділяють на: зовнішні (непрямі) та внутрішні (прямі) чинники [1]. До зовнішніх чинників підвищення продуктивності праці на підприємстві відносяться наступні: зміну асортименту продукції та, відповідно, її питомої ресурсомісткості (витрат праці, основного капіталу, матеріалів на одиницю чи одну гривню продукції) у зв'язку зі змінами попиту і пропонування на ринку; зміну рівня кооперації з іншими підприємствами, що визначає співвідношення частки матеріальних витрат на купівлю напівфабрикатів, комплектних, послуг та інформації ззовні і власних затрат праці на їх виробництво в загальних витратах на виробництво продукції, а також надійність матеріально-технічного забезпечення [2]. Певна міра регулювання цих чинників досягається в результаті маркетингової, постачально-збутової політики фірми [1]. До внутрішніх чинників підвищення продуктивності праці на підприємстві відносяться наступні [1-2]: матеріально-технічні – пов'язані з технічним рівнем виробництва, удосконаленням технологій, техніки та матеріалів (підвищення рівня механізації та автоматизації виробництва; упровадження нових прогресивних видів сировини і матеріалів; використання нових джерел енергії; підвищення конструктивної технологічності виробів; підвищення якості продукції) [2-4]; організаційні – характеризують організацію праці, виробництва та управління (удосконалення організації управління, в тому числі управлінських процедур і технологій, а також автоматизація систем управління; удосконалення організації виробництва, у тому числі поліпшення його матеріально-технічного та кадрового забезпечення, а також оптимізація виробничих процесів; удосконалення організації праці [2-3, 5]; соціально-економічні – стосуються людської компоненти виробництва (матеріальна і моральна зацікавленість у результатах індивідуальної та колективної діяльності; рівень кваліфікації, професійної підготовки та загальний культурно-технічний рівень працівників; ставлення до праці і трудова дисципліна; здоров'я та рівень добробуту; економічна і правова захищеність; взаємовідносини в колективі, його стабільність і згуртованість; розвиток корпоративної культури в організації) [1, 2].

Література: 1. Економіка праці та соціально-трудова відносини : підручник / [А.М. Колот, О.А. Грішнова, О.О. Герасименко та ін.] ; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. А.М. Колота. – К. : КНЕУ, 2009. – 711 с. 2. Кучинський В. А. Підвищення ефективності процесу управління продуктивністю праці на підприємстві / В. А. Кучинський // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2012. – № 15. – С. 162-168. 3. Кучинський В.А. Розробка та застосування якісних нормативів праці як основа підвищення ефективності роботи підприємства / В.А. Кучинський, Д.Ю. Крамської // Бізнес інформ. – 2013. – №4. – С. 293-298. 4. Гуцан О. М. Дослідження сутності поняття "стимулювання" / О. М. Гуцан, В. А. Кучинський // Вісник Національного технічного університету "ХПІ". Економічні науки: зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2020. – № 4 (6). – С. 7-13. 5. Кучинський В. А. Ефективність організації систем ремонтно-технічного обслуговування обладнання машинобудівних підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04 [Електронний ресурс] / В. А. Кучинський ; [наук. керівник Мехович С. А.] ; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. – Харків, 2009. – 21 с. – Бібліогр. : с. 16-18. – укр.